

Nr 4.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion angående lagfästade av kvinnans rätt till lika lön med mannen för samma prestation.

I en inom första kammaren väckt, till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 146, har herr *Öhman* hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om snabbutredning om lagfästade av kvinnans rätt till lika lön med mannen för samma prestation och att förslag föreläggas innevarande års riksdag att antagas som vilande för vidare grundlagsenlig behandling om sådan förändring av regeringsformen att denna princip däri fastslås samt att förslag till därmed sammanhängande lagstiftning senast framläggas för 1949 års riksdag.

Över en inom andra kammaren väckt likalydande motion, nr 235, har andra kammarens andra tillfälliga utskott inhämtat yttrande från Arbetsgivareföreningen (SAF), Landsorganisationen (LO) och Yrkeskvinnors samarbetsförbund. Av dessa yttranden har utskottet tagit del.

SAF anför, att arbetsvillkoren inom det privata näringslivet i Sverige bestämmas i princip genom frivilliga överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter, vilket system visat sig medföra betydande fördelar. SAF önskar, att detta system måtte bibehållas. SAF påpekar vidare, att de principiella riktlinjerna för avlöning till kvinnliga arbetstagare behandlas inom den s. k. arbetsmarknadskommittén. SAF avstyrker motionen.

LO hänvisar likaledes till ovan nämnda kommitté och meddelar, att överläggningarna i princip gällt lika lön för lika prestation. LO framhåller vidare fackföreningsrörelsens principiella motstånd mot lagstiftning för reglering av arbetsmarknadens lönefrågor. Kvinnornas ställning på arbetsmarknaden betingas dessutom icke endast av lönefrågan utan också av yrkesutbildningen, övervinnande av traditionellt motstånd mot användande av kvinnlig arbetskraft och mycket annat. LO avstyrker därför motionen.

Yrkeskvinnors samarbetsförbund förordar, att motionen överlämnas till likalönskommittén.

Ehuru utskottet delar motionärernas uppfattning, att samma arbetsprestation bör honoreras med samma lön oavsett arbetstagarens kön, kan utskottet icke finna, att de i motionen föreslagna åtgärderna skulle verksamt kunna bidra till detta. Utskottet befarar, att kvinnorna i stället i många fall skulle bli sämre ställda på arbetsmarknaden, om man genom lagstiftning sökte reglera dessa förhållanden. I likhet med SAF och LO anser utskottet, att frågan om lönerna bör avgöras genom fria förhandlingar mellan

4 *Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4.*

parterna på arbetsmarknaden och icke genom lagstiftning. Utskottet vill vidare hänvisa till de förhandlingar mellan parterna, som inletts rörande den relativa lönesättningen för arbetare av olika kön. Utskottet kan icke finna, att en utredning i enlighet med motionens syfte skulle kunna ge några resultat av värde, och får därför hemställa,

att motionen I:146 icke måtte föranleda någon första kammarens åtgärd.

Stockholm den 17 mars 1948.

På utskottets vägnar:

VERNER SÖDERKVIST.

Närvarande: herrar Söderkvist, Andersson, Gustav Emil, Persson, Einar, Nilsson, Ernst Hjalmar, Arrhén, Olofsson, Sandberg och Weiland.